

Закон України «Про авторське право і суміжні права»

(Діє з 1 січня 2023 року)

**Організація,
реєстрація, захист
авторських прав**

Що охороняється авторським правом?

Закон України «**Про авторське право і суміжні права**» (далі по тексту – Закон), охороняє особисті немайнові і майнові права:

- ❑ авторів і їх правонаступників, пов'язані зі створенням і використанням творів науки, літератури та мистецтва;
- ❑ суміжні права виконавців, виробників фонограм та відеограм, а також організацій мовлення.

Об'єкти авторських прав

Об'єктами авторських прав можуть бути:

- ❑ твори літератури у письмовій, цифровій чи іншій формі публіцистичного, белетристичного, технічного, наукового або іншого характеру;
- ❑ аудіовізуальні роботи;
- ❑ інструментальні (музичні) твори без тексту та з лірикою;
- ❑ драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, музично-світлові шоу, циркові вистави, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;
- ❑ театральні вистави, сценічні переробки творів, і обробки нематеріальної культурної спадщини, придатні для сценічного показу;
- ❑ переклади для озвучування (зокрема, дублювання), субтитри творів іноземними мовами;
- ❑ витвори образотворчого мистецтва;
- ❑ твори в усній формі (лекції, промови, виступи, проповіді);
- ❑ витвори декоративно-ужиткового мистецтва, наприклад, результати роботи у сфері декоративного ткацтва, різьблення, кераміки, ливарства, а також вироби з художнього скла, ювелірні вироби та художня ковка;

Об'єкти авторських прав

- ❑ твори урбаністики (містобудування та архітектури), твори садово-паркового мистецтва, ландшафтні утворення;
- ❑ розробки художнього дизайну;
- ❑ фотографічні твори;
- ❑ збірники творів, збірки обробок нематеріальної культурної спадщини, енциклопедії та антології, добірки звичайних даних, інші складені твори, у тому випадку, якщо вони є продуктом креативної діяльності за підбором або впорядкуванням змісту;
- ❑ твори, що мають похідний характер;
- ❑ графічні твори (ескізи, карти, плани, ілюстрації, картографічні твори, креслення), що відносяться до галузі топографії, геології, техніки, географії, будівництва тощо;
- ❑ програмне забезпечення;
- ❑ результати добору та/або упорядкуванням складових частин творів, що є наслідком інтелектуальної діяльності у вигляді баз даних (компіляції даних);
- ❑ інші твори.

Що не підлягає охороні?

Об'єктами авторського права не можуть бути:

- ❑ новини, а також будь-які інші факти, які відносяться до звичайної прес-інформації;
- ❑ усна народна творчість;
- ❑ нормативно-правові акти, що видаються органами місцевого самоврядування та державної влади, у тому числі офіційні переклади та проекти;
- ❑ державна символіка, а також знаки ЗСУ та альтернативних військових об'єднань України, українських територіальних громад;
- ❑ банкноти та монети;
- ❑ графік транспорту, телепрограми, телефонні довідники та інші неоригінальні бази даних, і на які поширюється *sui generis* (право особливого роду);
- ❑ скорочені зазначення (абревіатури);
- ❑ не оригінальні фотографії (такі, які не є фотографічними творами).

Співавторство:

- Співавторами можуть бути особи, спільною творчою працею яких створено твір.
- Авторське право на твір, що був створений у співавторстві, належить всім співавторам незалежно від того, утворює такий твір одне нерозривне ціле або складається із частин, кожна з яких має самостійне значення. Відносини між співавторами визначаються угодою, укладеною між ними.

Автору належать такі особисті немайнові права:

- вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора на творі та його примірниках, а також при будь-якому публічному використанні твору, якщо це практично можливо;
- забороняти під час публічного використання твору згадування свого імені, якщо він як автор твору бажає залишитись анонімом;
- обирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора на творі та його примірниках, а також під час будь-якого його публічного використання;
- вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі та репутації автора.

!Особисті немайнові права автора не можуть бути передані (відчужені) іншим особам.

До майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать:

- ❑ виключне право на використання твору;
- ❑ виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.
- ❑ право присвятити твір особі (особам), події або даті;
- ❑ право надати назву твору або залишити його без назви.

Реєстрація авторських прав в Україні

- ❑ В Україні є уніфікована процедура отримання підтвердження авторських прав, а саме оформлення свідоцтв про реєстрацію авторських прав на твір.
- ❑ Після отримання підтверджуючих авторство документів, можна впевнено відкривати інформацію інвесторам, надавати за винагороду право використання або передавати (відчужувати) повністю майнові авторські права третім особам. Факт передачі підтверджується підписанням між сторонами договору, який також підлягає державній реєстрації за бажанням сторін.

Новели законодавства щодо охорони авторських прав

Новий Закон привніс наступне:

- ❑ Реформовано об'єкти авторського права та такі, які не вважаються охоронюваними інтелектуальною власністю
- ❑ Додано положення про «сирітські твори», тобто такі, строк дії охорони яких ще діє, проте наявна відсутність можливості зв'язатися з правовласником.
- ❑ Розширено сукупність особистих немайнових та майнових авторських прав
- ❑ Розгорнуто положення щодо охорони прав автора на бази даних та комп'ютерні програми
- ❑ Законодавчо закріплено варіанти використання творів, які захищені авторським правом та суміжними правами та підвищено відповідальність за їх порушення
- ❑ Вперше зафіксовано положення про тимчасове відтворення твору та про вільне використання об'єктів авторського права
- ❑ Конкретизовано умови укладення договорів, які стосуються розпорядження майновими правами автора
- ❑ Визначено умови розподілу прав на службові твори та твори, створені за замовленням.

ВАЖЛИВО!!!

- ❑ Закон охороняє твори, як оприлюднені, так і не оприлюднені, як завершені, так і не завершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, мети (освіта, інформація, реклама, пропаганда, розваги, тощо).
- ❑ Важливо розуміти, що Законом передбачена правова охорона, яка поширюється тільки на форму вираження твору і не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі.
- ❑ Частина твору, яка може використовуватися самостійно, у тому числі й оригінальна назва твору, розглядається як цілісний твір і охороняється Законом.
- ❑ Особисті немайнові права автора не можуть бути передані (відчужені) іншим особам.

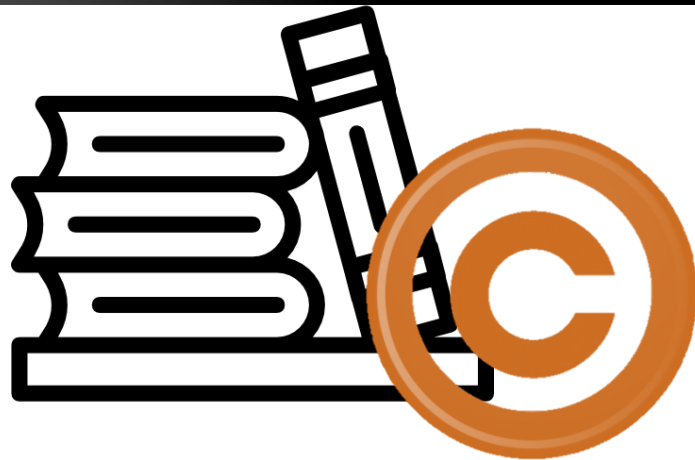
Науково-технічна бібліотека

Вінницького національного
технічного університету

Вінниця
2023

**Застосування норм
законодавства про
авторське право і суміжні
права в бібліотечній справі**

Органи публічної влади, які надають інформацію про правове регулювання відносин у сфері авторського права та про правовий статус учасників цих відносин:

При виникненні питань, що стосуються діяльності органів публічної влади у сфері авторських прав, з відповідним запитом або зверненням як фізичні, так і юридичні особи можуть звернутися до **Міністерства економіки України**. Саме цей державний орган виконавчої влади визначає політику в сфері інтелектуальної власності. В підпорядкуванні Міністерства економіки України знаходиться державна організація «**Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій**» (**УКРНОІВІ**), що здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Звертатись до УКРНОІВІ можуть як фізичні так і юридичні особи з запитом стосовно сфери діяльності організації, у тому числі пов'язані зі сферою авторських або суміжних прав.

Всю контактну інформацію та інформацію, пов'язану зі здійсненням **УКРНОІВІ** владних повноважень в сфері права інтелектуальної власності, можна знайти на офіційному сайті УКРНОІВІ: <https://nipo.gov.ua/>

При використанні фото/відео документів для підготовки інформаційних матеріалів (оглядів, бібліографічних списків, презентацій тощо) у бібліотечній практиці слід дотримуватися таких правил:

При підготовці інформаційних матеріалів, які містять охоронювані авторським правом твори, слід дотримуватись правил визначених для випадків вільного використання. У **ст. 22** Закону України «Про авторське право і суміжні права» – «**Загальні випадки вільного використання**» передбачене використання фото/відео у формі цитати.

При використанні цитати обов'язково слід зазначати **ім'я автора і джерело запозичення.**

Умови здійснення цитування закріплені в чинному законодавстві:

Використання цитати з твору допускається, якщо дотримані умови цитування. Такі умови мають бути дотримані і застосовані в сукупності (обов'язково потрібно зазначити ім'я автора та джерело запозичення, виділення меж цитати), тобто недостатньо дотримання однієї з умов.

Місце розташування посилання (в кінці або на тій самій сторінці) регулюється вимогами до конкретного виду твору, в якому використовується цитата та визначається користувачем.

Твори, які розміщені у «відкритому доступі», наприклад, на сайті у мережі Інтернет, можна правомірно використовувати із дотриманням загальних підходів авторського права, а саме:

- ❑ з дозволу автора, видавця або іншої особи, яка володіє майновими авторськими правами на такий літературний твір;
- ❑ використання здійснюється у спосіб та на умовах випадків вільного використання твору.

У разі, якщо строк чинності майнових прав інтелектуальної власності спливає на такий літературний твір, тоді він може використовуватись без дозволу автора і виплати йому винагороди будь-яким способом, однак з дотриманням особистих немайнових прав автора.

Правомірне використання інформації (тексту) з сайту, де не зазначено відомості про авторство:

Якщо правомірно опублікований твір охороняється як об'єкт авторського права – його використання допускається лише за умови посилання на автора твору та джерела його запозичення, а також виділення цитати та використання того обсягу твору, який виправданий метою цитування.

Зазначення імені автора (п. 1 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про авторське право і суміжні права») пов'язане з особистим немайновим правом автора, що забезпечує автору право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору, якщо це практично можливо.

Під терміном «**практично можливо**» розуміється можливість пошуку та підтвердження того, чи певна особа є автором використовуваного твору.

«**Практично неможливо**» визначити автора для конкретного твору, якщо ім'я такого автора знайти неможливо або автор невказаний навмисно (анонімне оприлюднення твору). У такому випадку та за умови правомірного оприлюднення твору (тобто, даний твір опублікувала особа з дозволу правоволодільця) – потрібно обов'язково зазначити джерело запозичення та інші умови, визначені вище.

Якщо твір оприлюднювався під псевдонімом, потрібно зазначити такий псевдонім.

Укладанні антології

Антологія – збірка вибраних творів одного жанру різних авторів, яку законодавство України визначає як складений твір (ст. 18 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Упорядник здійснює свої права на антологію за умови дотримання ним прав суб'єктів авторського права щодо кожного з творів, включених до складеного твору. Тому дозвіл на включення твору, щодо якого майнові авторські права чинні, є обов'язковим.

Якщо такий строк чинності сплив, тоді твір перейшов у суспільне надбання, отже дозвіл від правоволодільця не потрібен.

Питання щодо розподілу майнових прав на службові твори між Бібліотекою як роботодавцем та працівниками Бібліотеки як авторами

Закон України «Про авторське право і суміжні права» визначає службовий твір як твір, створений працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом). Ст. 429 Цивільного кодексу України та ст. 14 цього Закону визначають розподіл авторських прав на службовий твір.

Передбачається, що особисті немайнові авторські права на службовий твір належать працівникові, творчою працею якого створено такий твір.

Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено вказаним законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.

Дія статті 22 Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо Бібліотек при здійсненні соціокультурної діяльності (копіювання творів для виставок, у т. ч. електронних, підготовки та оприлюднення копій творів як ілюстрацій при створенні презентацій; для ілюстрування бібліографічного огляду, лекцій та інших заходів)

У разі, якщо Бібліотека здійснює діяльність при закладі освіти чи науки, то на таке використання може поширюватися положення ст. 22, зокрема, п. 2 та 3 ч. 2. «відтворення, у тому числі в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів, творів образотворчого мистецтва, фотографічних творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій у виданнях, програмах організацій мовлення, звукозаписах чи відеозаписах для забезпечення та реалізації освітнього процесу або з метою наукових досліджень, якщо такі дії не мають самостійного економічного значення, в обсязі, що відповідає визначеній меті, за умови, що:

- ❑ обсяг такого використання відповідає визначеній меті;
- ❑ використання творів здійснюється суб'єктами освітньої або наукової діяльності у місцях, де цими суб'єктами здійснюється освітня або наукова діяльність, або через захищене електронне (цифрове) середовище, до якого забезпечується доступ виключно здобувачам освіти та педагогічним, науково-педагогічним працівникам навчального закладу або працівникам наукової установи».

Якщо Бібліотека здійснює діяльність самостійно, то використання можливе в межах п. 1 ч. 2 ст. 22 у якості використання цитат.

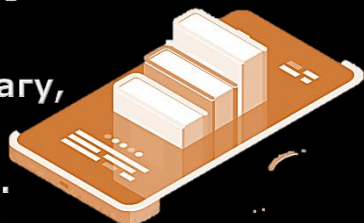
Способи відтворення друкованого видання у Бібліотеках

Ст. 24 Закону України «Про авторське право і суміжні права» охоплює не лише репрографічне відтворення, а також цифрове відтворення, однак з урахуванням умов, визначених цією статтею:

П. 9.1. По-перше, запит має надійти від фізичної особи. Оскільки під метою слід розуміти навчання, наукове або приватне дослідження, то фактично використання має відповідати запиту пов'язаному з цим. Наприклад, для підготовки кваліфікаційної роботи студентом, наукової роботи докторантом, дослідження фізичною особою питання для подальшого впровадження у роботі.

Дана норма покликана виключити невиправдане копіювання творів, яке може призвести до їх неконтрольованого розповсюдження. У випадку, якщо Бібліотека отримала запит від юридичної особи, слід звернути увагу, що положення **ст. 24** цього Закону не поширюється на надання доступу до творів юридичним особам і розширеному тлумаченню не підлягають.

Таке обмеження обумовлено метою використання творів фізичними особами для навчання, наукового або приватного дослідження.

Способи відтворення друкованого видання у Бібліотеках

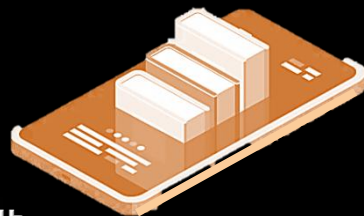
П. 9.2. По-друге, відтворення невеликого за обсягом твору, наприклад, статті. Потребує уточнення термін «**невеликий за обсягом твір**» – який саме обсяг сторінок допускається до копіювання? Законодавство про авторське право не дає визначення того, що таке «**невеликий за обсягом твір**». Оскільки ми не можемо визначити такий обсяг у відсотковому співвідношенні, тому зазвичай виходимо з того, що, наприклад, статтю можна повністю відсканувати та надати доступ користувачеві (фізичній особі) за його запитом, але книгу можна надати тільки в тому обсязі, котрий буде виправданий конкретною метою користувача.

П. 9.3. По-третє, обсяг такого відтворення відповідає визначеній меті навчання, наукового або приватного дослідження.

Достатніми підставами вважати, що копія відтвореного твору використовуватиметься з метою навчання, наукового або приватного дослідження є те, що:

- ❑ використання має здійснюватися фізичною особою;
- ❑ користувач бібліотечних послуг може ідентифікувати себе та вказати ціль свого використання творів, що належать до бібліотечного фонду.

Відповідальність за достовірність наданої користувачем інформації несе користувач.

Способи відтворення друкованого видання у Бібліотеках

У випадку роботи з власною онлайн-платформою бібліотеки, користувач отримує доступ через електронний ресурс і так само здійснюється ідентифікація за допомогою якої визначається: для якої мети така особа використовуватиме твір, чи ця особа студент, науковий співробітник тощо (якщо мова йде про бібліотеки, які працюють в межах закладу освіти, або якщо йдеться про заклад науки – наукові співробітники).

П. 9.4. По-четверте, відтворення твору не має систематичного характеру (наприклад, недопустимо сканування всього підручника, оскільки у такому разі виникає ризик того, що така особа може поширювати його в Інтернеті).

Визначення твору сирітським і його використання Бібліотеками

Відповідно до **ст. 29** Закону України «Про авторське право та суміжні права» дозволяється використання сирітських творів, зокрема бібліотеками, способами відтворення з метою оцифрування, індексації, каталогізації, збереження або відновлення копії.

Такі дії дозволяються тільки після вжиття заходів із ідентифікації та належного розшуку авторів, інших суб'єктів авторського права, що не призвели до ідентифікації відповідних суб'єктів авторського права або віднайдення ідентифікованих суб'єктів.

Порядок та умови дозволеного використання **сирітських творів** (зокрема ідентифікація та належний розшук відповідних суб'єктів авторського права, набуття та втрата статусу сирітського твору, ведення реєстру **сирітських творів**) визначаються Кабінетом Міністрів України.

Використання повних текстів статей/всього номеру журналу/газети на сайті Бібліотеки (вільний доступ) та в електронному каталозі (для користувачів Бібліотеки), примірники яких отримані як обов'язковий примірник від видавництва, через передплату, через обміннорезервний фонд, в дар

За умови наявності дозволу від видавництва (письмовий договір чи публічна ліцензія (дозвіл) на сайті видавництва), Бібліотека може використовувати повні тексти статей або весь номер журналу чи газети на сайті Бібліотеки. Але необхідно звернути увагу на те, що при завантаженні відбувається використання шляхом відтворення таких творів, більш того, розміщення творів на сайті бібліотеки становить доведення до загального відома публіки (інтерактивне надання доступу). Також, користувачі матимуть змогу здійснювати відтворення таких творів шляхом завантаження та збереження.

У разі відсутності дозволів, вільний доступ до творів може здійснюватися лише з дотриманням усіх умов, передбачених ст. 24 Закону України «Про авторське право і суміжні права», яка дозволяє Бібліотекам використовувати в той чи інший спосіб цифрові варіанти творів.

Представлення Бібліотекою в електронному каталозі (доступному лише для користувачів Бібліотеки) номеру журналу/газети (в форматі pdf), завантаженого з відкритого доступу сайту видання

Відповідно до ч. 4 ст. 24 Закону України «Про авторське право і суміжні права» допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно інтерактивне надання доступу до твору в електронній (цифровій) формі за допомогою терміналів у приміщенні Бібліотек, за запитом фізичної особи з метою навчання, наукового або приватного дослідження за таких умов:

- 1. Виключення можливості створення копій цього твору для використання поза приміщенням закладів, зазначених у цьому пункті (не можна роздрукувати або зберегти цифровий матеріал на флешку).**
- 2. Надання одночасно доступу лише до однієї копії цього твору (один користувач – один твір).**

Дане положення з'явилося у законодавстві України внаслідок наближення права України до права ЄС.

Представлення Бібліотекою в електронному каталозі (доступному лише для користувачів Бібліотеки) номеру журналу/газети (в форматі pdf), завантаженого з відкритого доступу сайту видання

Обговорювана стаття поширюється лише на інтерактивний доступ, тобто коли користувач може у приміщенні Бібліотеки прочитати або побачити на екрані комп'ютера твір, але без можливості його відтворити.

Як надати інтерактивний доступ до твору який існує лише в друкованому вигляді?

Оцифрування друкованих творів можливе, але лише за певних умов.

Законодавство не дозволяє оцифрувати весь фонд бібліотеки. Бібліотека може оцифрувати твори для збереження або заміни загубленого, пошкодженого чи непридатного примірника твору з фонду бібліотек. У такому випадку закон дозволяє оцифрування за умови, що виготовлення відповідного примірника іншим шляхом неможливе і примірник виготовляється в обсязі, необхідному для такого збереження (ч. 1 ст. 24 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Вимоги, закріплені у законодавстві про авторське право при використанні творів з періодичних видань для заповнення інформаційного ресурсу з метою популяризації читання, для підготовки віртуальних тематичних виставок на сайті та в соціальних мережах?

Використання будь-яких об'єктів, які охороняються авторським правом, може здійснюватись з дозволу суб'єкта майнових авторських прав або такими способами і за таких умов, які охоплюються випадками вільного використання (ст. 22-28 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Якщо мова йде про використання твору з метою його популяризації, бібліотеки можуть скористатись цитуванням, але лише з дотриманням раніше обговорюваних умов (посилання на автора твору та джерело запозичення, виділення цитати та в обсязі який виправдовується метою використання), однак розміщення таких творів на сайті та у соціальних мережах, окрім відтворення, передбачає доведення до загального відома публіки (інтерактивне надання доступу). У такому разі правомірним є фреймінг, якщо такі дії стосуються твору, що був попередньо правомірно розміщений без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг (**ч. 7 ст. 12** Закону). Таким чином, наприклад, зображення для відвідувача сайту чи сторінки у соцмережі відобразатиметься, однак відтворення шляхом збереження на комп'ютер не здійснюється.

Дарування електронної книги Бібліотеці та приймання й поширення такого видання?

Якщо книга була законним чином введена у цивільний оборот шляхом її першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження такого примірника без згоди суб'єкта авторського права і без сплати винагороди – вичерпання прав (**ч. 5 ст. 12** Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

На друковану книгу вичерпуються права на розповсюдження і це означає, що далі правоволоділець не може контролювати долю свого твору - його можна дійсно правомірно подарувати.

Щодо цифрових книг вичерпання права на розповсюдження не відбувається, оскільки положення ст. 12 Закону застосовується щодо примірників творів, які є копіями виконаними у матеріальній формі (**ст. 1** Закону).

Тому, за таких обставин подальше поширення електронної книги можливе лише за згодою всіх правоволодільців, наприклад, автора та видавництва.

Розміщення в локальній (закритій) мережі Бібліотеки електронних версій журналів, видання яких вже припинено

Якщо журнали були правомірно опубліковані в електронній формі та їх використання було дозволене правоволодільцем (видавництвом), то їхнє використання можливе в межах випадків вільного використання, у тому числі у випадку припинення їх випуску.

Якщо журнали були лише надруковані і майнові авторські права на них є досі чинними - оцифрування можливе лише з підстав збереження твору або за запитом фізичної особи щодо частини твору (п. 1-2 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Розміщувати цифровий варіант журналу у повному обсязі можливо лише з дозволу редакції, у тому числі викладеному у публічній ліцензії.

Реєстрування авторського права на бази даних електронного каталогу, що сформовані Бібліотекою

Авторське право виникає внаслідок факту створення бази даних, а відтак не потребує реєстрації чи інших формальностей. Реєстрація авторського права на базу даних можлива за бажанням автора чи роботодавця, правами на яку він володіє як на службовий твір.

Оскільки бази даних електронного каталогу, сформовані Бібліотекою, більш за все є службовими творами, то така реєстрація проводиться саме Бібліотекою як роботодавцем.

Авторське право на бази даних електронного каталогу, що сформовані Бібліотекою

Авторське право виникає внаслідок факту створення бази даних, а відтак не потребує реєстрації чи інших формальностей. Реєстрація авторського права на базу даних можлива за бажанням автора чи роботодавця, правами на яку він володіє як на службовий твір.

Оскільки бази даних електронного каталогу, сформовані Бібліотекою, більш за все є службовими творами, то така реєстрація проводиться саме Бібліотекою як роботодавцем.

Створення Бібліотекою цифрової (електронної) копії друкованого твору без дозволу суб'єкта авторського права

Оцифрувати твір можна лише частково в обсязі виправданою метою, визначеною ч. 1 ст. 24 Закону України «Про авторське право і суміжні права», за запитом фізичних осіб. Допускається відтворення у цифровій формі повністю статей та інших невеликих за обсягом творів.

Також, оцифрування можливе в межах п.2 ч. 1 ст. 24 зазначеного закону: «у разі, якщо відтворення здійснюється в будь-якому форматі та на будь-якому носії для збереження або заміни загубленого, пошкодженого чи непридатного примірника твору з фонду бібліотек ... для відновлення загубленого, пошкодженого чи непридатного оригіналу чи копії твору з фонду аналогічних установ, організацій, надання такого примірника іншій установі чи організації, за умови що виготовлення відповідного примірника іншим шляхом неможливе і примірник виготовляється в обсязі, необхідному для такого збереження».

Електронна позичка – скачування твору на гаджет користувача або пересилання копії твору на електронну пошту користувача (із застосуванням технологій автоматичного знищення копії по закінченню терміну користування)

Ч. 2 ст. 24 Закону України «Про авторське право і суміжні права» регулює питання **аналогової позички**, коли Бібліотека надає у користування друкований варіант твору користувачу безоплатно.

Наразі, **ч. 3 ст. 24** зазначеного Закону містить новелу щодо **електронної позички**.

Позичка електронної (цифрової) копії твору можлива у разі дотримання умов, викладених у **ч. 3 ст. 24** Закону:

- а) надання одночасно доступу лише до однієї копії цього твору (один користувач – один твір);**
- б) застосовується лише до творів, щодо яких відсутні умови використання на підставі публічного ліцензійного договору на використання об'єктів авторського права;**
- с) відсутність можливості у користувача користуватися копією твору за межами терміну надання копії твору у позичку.**

Електронна позичка – скачування твору на гаджет користувача або пересилання копії твору на електронну пошту користувача (із застосуванням технологій автоматичного знищення копії по закінченню терміну користування)

Якщо правоволоділець (видавець) заборонив надавати у позичку свій цифровий варіант твору (якщо твір першочергово мав цифрову форму), такі дії Бібліотеки суперечитимуть його волі.

Тому на питання: чи можна надіслати копію на електронну пошту користувача? - відповідь буде ні, оскільки це буде передбачати відтворення твору, бо користувач зможе зберегти такий твір.

Хіба що будуть застосовані технологічні засоби, які унеможливляють подальше збереження твору на гаджеті користувача.

ВАЖЛИВО!!!

На твори, видані в цифровій формі, поширюється дія авторського права!

На електронні копії творів поширюється дія авторського права!

На відтворення публікацій викладачів в університетському репозитарії (в т. ч., які звільнилися) необхідно отримувати згоду (дозвіл) у автора та видавництва (договір, публічна ліцензія, розміщені на сайті видавництва)!

Стимулювання здійснення посилань користувачами на бібліотечні матеріали

Питання стимулювання здійснення посилань на твори, створені працівниками Бібліотеки, знаходиться в неюридичній площині, а охоплюється питаннями правової культури.

Завдяки активній просвітницькій позиції, проведення заходів з питань **культури дотримання авторських прав** можна сприяти стимулюванню користувачів робити посилання на твори Бібліотеки.

Науково-технічна бібліотека

Вінницького національного
технічного університету

Вінниця
2023

